

ORSZAG

VILAG

**GELLER ÖDÖN
RIPORTLAPJA**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

•
SCHUTZ

POSZTÓ
NAGYÁRUHÁZA

ORSZÁG-VILÁG

(Erdélyi Élet)

Politikai, társadalmi, közgazdasági és művészeti országos riportlap

Főszerkesztő: GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott kiadóhivatali megbízottak:

Hegedüs Béla	Bucuresti
Gózon Károly	Cluj
Geller Endre	Timisoara
Neuman László	Oradea
Krausz József	Satu Mare
Berkes Andor	Tg. Mures
Dietrich Gusztáv	Braşov

Az Ország-Világ uccai árusítását beszüntettük.

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000, magánosoknak 600 lei

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei, Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei-

A sajtótörvény értelmében két mutatóványszám elfogadása előfizetést jelent.

Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés oldalon 6 lei, — négyzetcm.-ként. Nyiltér rovatban 50 lei, szöveg közti részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Ardeal-i szerkesztőség és kiadóhivatal: **ARAD,**
Bul. Reg. Ferdinand 19. Telefon: 15-25.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-jg, d. u. 4—6 ig

Nyomda: Lovrov & Co., Arad, Bul. Regele Ferdinand 5. Tel.: 14-84.

**Ardeal legfrissebb
híreit az 52 éves**

ARAD-I KÖZLÖNY
hasábjairól olvashatja

Fizessen elő az

Arad-i Közlöny-re

Hirdessen az

Arad-i Közlöny-ben

Drágaság és fixfizetés

(TIMIȘOARA). A múlt év őszén megkezdődött az árak lassu emelkedése, amely az egész télen megfigyelhető volt és a nyári hónapokban tovább tartott. A kenyérel kezdődött és hussal, valamint a többi fontos élelmickek árának az emelkedésével folytatódott a drágaság. A háziasszonyok egyre több pénzt kénytelenek magukkal vinni a piacra és panaszosan, egyre kevesebb áruval térnek haza.

Ma már mindennapi beszédtema a drágaság, mint a háború alatt, amikor szinte naponta emelkedtek az árak és a háziasszonyok sehogysen tudták szerény konyhapénzüket beosztani.

Az élelmiszerek után a ruházati cikkek árai is emelkedő tendenciát mutatnak, ugyanekkor azonban **az alkalmazott jövedelme változatlan.**

A munkásság, amely szakszervezetekbe tömörült, elért ugyan némi fizetésemelést, ami azonban nem minden szakmában áll összhangzásban a múlt év őszén bekövetkezett drágasággal.

A legnehezebb helyzetben a fixfizetéses alkalmazott van.

Minden hónapban nem állhat a főnöke elé és nem sorolhatja fel, hogy mennyivel ment fel a zsirnak, fának, vagy a kenyérnek az ára. A főnök különben is nagyon jól tudja, hogy drágaság van, hiszen ő is kénytelen többet fizetni az élelmickekért. A fixfizetéses alkalmazott jövedelme még sem növekszik s alig tudunk olyan esetekről, amikor a munkaadó a drágaságra való tekintettel önként felemelte volna az alkalmazott fizetését. A legtöbbször a munkaadó mindig azzal érvel, hogy

a bevételei semmivel sem növekedtek, azonkívül pedig köztisztviselők, akiknek a javadalmazása mindig irányadó, szintén nem kapnak fizetésemelést.

A fixfizetéses alkalmazott ezért kénytelen tovább csökkenteni életnivóját, a háziasszony kosztpénze egyre soványabb lesz és ha a drágaság lázmérője nem csökken, a fixfizetéses alkalmazott hamarosan ott lesz, ahol a háború alatti esztendőknél volt:

a fizetése éppen csak a legszükségesebbek beszerzésére lesz elegendő.

A kormány, amely lehetővé tette, hogy a munkásság bérmozgalmakkal javítson a helyzetén, teljesen átérzi kötelességét a drágasággal kapcsolatban és

komolyan tanulmányozza a köztisztviselők fizetésemelésének a problémáját.

A pénzügyminiszternek elő kell teremteni a szükséges összeget, hogy megjavítsák a köztisztviselők fizetését, — hogy az arányban álljon az árak emelkedésével. Az állam nagyon jól tudja, hogy az alkalmazotttól csak akkor várhat tisztességes életmódot és kifogástalan munkát, ha

anyagi jólétéről gondoskodik és leveszi vállairól a nyomasztó gondokat.

Ma pedig nincsen olyan köztisztviselő, akinek a családjában a drágaság nem okozna komoly gondokat.

Vannak közszükségleti cikkek, amelyeknek az ára 20, sőt 30 százalékkal is emelkedett

és a tisztviselő, aki nem tudott lemondani eddigi életrendjéről, az bizony kénytelen vagy a ruházatán, vagy a szórakozás szükítésével megtakarítani azt, ami a legszükségesebb élelmiszerek beszerzésére kell. Hasonló a helyzet a többi fixfizetéses alkalmazotknál is, akik lefognak rongyolódni, a lakásaikba kényszerülnek, hiszen nem jut feleslegesen lej ruházkodásra, szórakozásra.

Ha az állam felemeli a köztisztviselők fizetését, úgy a fixfizetéses alkalmazottak javadalmazását is valószínűleg korrigálják.

A munkaadók követni fogják az állam példáját, hiszen amint az államnak érdeke, hogy a köztisztviselő megelégedett legyen,

a magán munkaadónak is azt parancsolják az érdekei, hogy megelégedett alkalmazottakkal dolgozzék.

Különbén úgy az állam, mint minden magánvállalkozás jól felfogott érdekei azt diktálják, hogy

a polgárság vásárlóképesége minél nagyobb legyen s a vásárlási kedv soha ne csökkenjen.

A hónapok óta érezhető drágaság bizony alaposan lelohasztotta a vásárlási kedvet s ha ez tovább tart, a kereskedő és az iparos arról fog panaszkodni, hogy

a forgalma csökkent.

Ha pedig a kereskedő nem tud eladni, akkor az állam se jut hozzá az előirányzott adóbevételhez. Mi tehát a teendő? Az egész vonalon összhangzásba kell hozni a fizetéseket a bekövetkezett drágasággal, hogy az alkalmazott ne csak élelmiszerekhez, hanem ruhaneműhöz és szórakozáshoz is hozzájusson. A lemondások idejét éljük.

Az ember igen sokról le tud mondani, de a gazdasági válság hosszú esztendeiben megtanultuk, hogy a lemondás árát az egész gazdasági élet megsínyli.

Senki se kívánja, hogy a gazdasági élet megpróbáltatások ideje visszatérjen. A fixfizetéses alkalmazott nem követelheti a munkás példáját, nem hogyhatja ott a tollat, a pultot és nem léphet sztrájkba ezer jólismert oknál fog-

va. A munkások legtöbb szakmában kiharcolták maguknak a nagyobb fizetést és most

az államon és a munkaadókon van a sor, hogy a fixfizetéses alkalmazottak is megkapják azt, amit a munkások szervezettségükkel megszereztek maguknak.

A jól felfogott közös érdekek azt parancsolják, hogy az alkalmazott megelegedésén keresztül a gazdasági élet prosperitása zavartalan legyen. Ez pedig csak úgy érhető el, ha megértés és belátás kerekedik felül a munkaadóknál és méltányolják a fixfizetéses alkalmazottak eddigi türelmes, alkalmazkodó várakozását.

Az Ország-Világ vendége:

Darvas Gábor

Lesze zsidó állam

A „Royal Commission” munkája befejezéshez közeledik. Már terminusok is hallatszanak, amikor a döntés nyilvánosságra kerül. Ez a határozat lesz hivatva eldönteni a nagy pert, amely a Szentföldön a zsidók újbóli megjelenése óta folyik.

Talán Angliában maga sem gondol valamikoribanra, hogy Palesztina területe életbevágótn fontos lehet az angol világbirodalom számára s senki sem hitte komolyan, hogy valamikor a világbirodalom főütőre lesz. Az Indiába kivezető ut.

Az angol Impériumnak létet, vagy nem létet jelentő kérdése ez.

Az a küzdelem, mely az utolsó években a Közelkeleten lejátszódik, ezt az utat fenyegeti állandó veszedelemmel. Az egyiptomi függetlenségi mozgalom, Szíria megmozdulása, az iraki forradalom mind szűkebbre szorították az indiai ut bejáratát. Ha egyéb politikai csoportosulást s megmozdulást nem is veszünk tekintetbe, ha eltekintünk Afganisztán, Perzsia török orientációjától, ha elhanyagoljuk Törökországnak az orosz szovjettel vtló nagy barátságát, mely minden percben utat nyithat az oroszoknak a Földközi tengerre, ha Olaszország etiópiai hódításait nem is vonultatjuk fel, habár

az utolsó időben a Duce veszedelmes módon kacérkodik a mohamedán világgal,

mely világból Angliának is van vagy százmillió alattvalója, mégis meg kell állapítanunk, hogy az angol diplomáciát bizony sok csapás és vereség érte. Egyiptomot is ki kellett űritenie, Szíria függetlenségéne kikiáltásába nem szólhatott bele, az irak forradalom angolelles színezete sem titok ma már, ahol pedig olyan tét van a kártyán, mint a moszuli petroleumforrás, melynek vezetése Irakon keresztül fut Haifáig.

Mindehhez az arab nép nemzeti önérzetének emancipációja is járul. A palesztinai arab népnek jó például szolgáltak mindazon küzdel-

mek, melyek a szomszédos országokban lejátszódtak. A nép most már tisztán látja a célt s nem kétséges előtte, hogy országát csak úgy szabadíthatja fel, ha a megkezdett küzdelmet, — kerül amibe kerül — a cél eléréséig folytatja.

A zsidóság, kétségbeesett helyzetében Palesztinában látja az egyedüli lehetőséget jövőjét illetőleg.

Az a zsidóellenes áramlat, mely a legutóbbi évek politikai divatja lett, mindennél világosabban mutatja, hogy

a zsidó népnek otthont kell teremtenie.

Egy darab földet kell szereznie — ami tulajdonképen minden népnek megvan, — ahol szabadon élhet s fejlődhet. Palesztinában való megjelenésekor történelmi jogoka hivatkozik s letelepülését ősei földjére, a Balfour-deklaráció alapján is jogosnak véli, amit ugyan ötven s néhány nép garantált, de amit az arabok ennek dacára sem fogadnak el. A Balfour-deklaráció, a cionizmussal egyetemben az ő szemükben az angol imperializmussal egyet jelent.

Anglia előtt Palesztina a külpolitikai események folytán fontosságban nagyon megnőtt, tehát semmi esetre sem mondhat le minden további nélkül itt szerzett jogairól már azért sem, mert ahhoz letérdeke fűzi. Nézzük tehát, mint és hogyan iparkodik Anglia ez a megoldhatatlannak látszó feladatot, a maga módján, zseniálisan és előre-látó angol politika hagyományai szerint úgy megoldani, hogy a kecske is jóllakjon és a káposzta is megmaradjon.

Egy virágzó ország

Amikor a világ minden országában a legnagyobb gazdasági válság dult, Palesztina a virágzó ország képét mutatta. Hihetetlen fellendülés, vállalkozási kedv és építési láz vett erőt mindenkin s a pénz szinte az uccán hevert. Óriási kereslet támadt ingatlanokbar s sziklás, mit sem termő területek mesébe illő árakon cseréltek gazdát. A Karmel hegyén egy dunám (1000 négyzetméter, sziklás, még fűvet sem termő terület 4000 fontba került. Megindult tz építkezés. S az építőipar megmozgatott minden egyéb kereskedelmi s iparágat. Órült mennyiségű vas és faanyag vált szükségessé. Gépek tömege kellett s minden ami ezzel összefüggésben áll. Mindenfajta mesterember nagy számban talált elhelyezkedést olyan bérek mellett, melyről máshol álmodni sem lehet.

A kőművesnek több jövedelme volt az egyetemi tanárnál s egy jó lakatosmester nem cserélt az orvosprofesszorral.

Az üldözött zsidó tömegek utolsó menedéke Palesztina volt, amely szomjasan szivta magába a friss anyagot, de főleg a németországi zsidók által behozott nagy tőkét. Ez a tőke indította el a prosperitás lovináját, mely mintegy három éven át tartott Palesztinában.

Mint minden prosperitás, ez is elbizakodottá, előviágyzatlanokká tette az embereket. Mindenki azt hitte, ez örökké fog tartani. Pedig sajnos, nem tatott örökké. A bevándorlás mértékének korlátozásával, de főleg a zsidó vagyonok kiszivárgási utjaink betömésével a prosperitási hullám mind kisebb és kisebb lett. Akkor mesterséges injekciókkal, kölcsönökkel, váltókkal próbálták azt legalább látszólag tovább fenntartani. Mindez azonban csak ideig-óráig késlelhetette a dekonjunktura beköszöntést. A meginduló olasz hadjárat Etiópiában s az azt kö-

vető politikai bizonytalanság csak sítették az amugy is labilis alapokon álló konjunktura összeomlását.

Arab és zsidó munkásharo

Amíg a konjunktura tartott, nagyjából rend s nyugalom volt. Hiszen a konjunktura az arab lakosságnak is hihetetlen anyagi előnyöket jelentett. Az arab földek, mint minden föld Palesztinában, szintén fantasztikus árakon keltek el, az arab termények, gyümölcs, főzelékféle, mesés jövedelmet biztosítottak gazdáiknak. A zsidó kolónia ugyanis nem bírta kielégíteni a nagy mérvben megnövekedett igényeket s így az arab árut is kénytelen volt a zsidó lakosság igénybe venni. Ezen konjunkturális előnyök azonban, melyeknek akarva, nem akarva az arab lakosság is részese lett, nem találkoztak egyes sovén zsidó körök tetszésével. S habár egész Palesztina munkássága szocialisztikus alapokon gyönyörűen meg volt szervezve, ebből a szervezkedésből valahogyan mindig ki volt zárva az arab munkás. Hiába hangzik a zsidó etika szava egybehangzón a szocializmus etikájának hangjával: „*Szeresd felebarátodat, mint tenmagad*”, az arab munkás, az arab produktum minden téren mellőzve lett.

Miért! Azért, mert a zsidó vezetőség, a tőke s a zsidó munkaadók azon a nézeten voltak, hogy Palesztina zsidóságának elsősorban kötelessége minél több zsidó munkásnak kenyeret adni s ezzel egyrészt Közép- és Keleteurópa nyomorgatott s szorongatott zsidó tömegéből minél többet átmenteni, másrészt a lassu, de folytonos bezsivárgás útján ha nem is számbeli többséget, de legalább is olyan számbeli arányt biztosítani az itt élő arabokkal szemben, mely az egyenjogúságot politikailag is biztosítani tudná.

De maga a zsidó munkásság nem nagyon sietett az arab elvtársak segítségére.

Ennek magyarázata az, hogy az arab munkás, akinek életstandardja jóval kisebb zsidó társánál, kevesebb munkadíjért is szívesen dolgozott volna. Már pedig ez esetleg a nagy munkabérek letörésére vezethetett, ami a jól fizetett zsidó munkásnak a legkevésbé sem volt érdeke.

Megállapítható, hogy Palesztinában a vándorolt zsidó tömegek az arab kérdést, az arabok általában „*quantitité negligible*”-nek tekintették s nem sokat törődtek azzal. Az angol katonai hatalom biztonságos árnyékában vélték a nemzeti otthont felépíthetni. Minden zsidó ideál, a haza, az ősi föld utáni vágyakozás horgonya erre a hatalomra volt erősítve. Lloyd George 1919-ben, a béketárgyalások folyamán azt mondta San-Remóban dr. Weizmannak, a zsidó nép képviselőjének:

„*Mi a startlökést megadtuk a zsidóságnak. De tovább futniök egyedül kell...*”

Itt azonban azt is figyelembe kellett volna venni, hogy ez a startlökés nemcsak a zsidóságnak adatott meg, hanem a többi népeknek is, akik azóta együtt futnak a zsidó néppel. S a zsidó nép elkövette azt a baklövést, hogy eddig meg sem nézte a mellette ugyanolyan, de talán még nagyobb eleven erővel futó társát, az arabot, aki már a starttól kezdve vele azonos cél felé futott.

Mindez lassan, de biztosan ment át a köztudatba arab körökben, ahol egyébként is *féltékenyen néztek a beözönlő zsidóságra*, melynek

kulturális s anyagi felsőbbsege kétségen felül állott. Mindehhez hozzájárul az arab tömegek emancipálódása, amely — zsidó mintára — szintén jobb béreket követelt a maga részére s nem volt hajlandó pusztá kenyerért dolgozni, sem egy alom szalmán fetrengeni napi 16 órai nehéz munka után. Elégedetlenek voltak az arab urak, de ugyanúgy elégedetlenek voltak az arab tömegek is. Az arab vezetők természetesen mindent a zsidókra hárítottak s azokat tették felelőssé mindenért. Talán nem is a zsidókat, hanem a cionizmust. Így azután nem volt nehéz megmozgatni az egyébként keleti lustaságu naiv tömeget s egy olyan felkelést produkálni, mely több mint félévig tartott és vérengzésével, kegyetlenségével minden egyéb ilyen eddigi megmozdulást tulszárnyalt.

Ketten ütik egymást, a harmadik nézi

Régi igaz közmondás, hogy amikor kettő veszekszik, a *harmadik* az, amelyik abból a hasznat huz. Az arab felkelés kezdetén mindenki meg volt győződve arról, hogy sokáig nem tarthat, mert az angol karhatalom elfojtja. Tény, hogy a mozgalom elfojtása nem került volna a karhatalomnak különösebb erőfeszítésébe az elején, hiszen Palesztinában az arab felkelés idején annyi haderő volt, amennyi azelőtt talán még soha. Hafiában 6 hadihajó horgonyzott legalább 6000 főnyi tengerésszel. Az Egyiptomból kivont csapatok, rengeteg ember, gyalogság, tüzérség is rendelkezésre állott, de nagyszámu rendőrség, csendőrség is igénybevehető lett volna. Mi történt mégis? Az, hogy a csendes toleranciával türték az erőszakoskodásokat. Tessék-lásék ugyan utána néztek egy-egy gyilkosságnak, de nagyon épen nem törődtek. A High-Commissioner a szorgalmában meglátogatta a sebesülteket, megnézte a halottakat, őszinte részvétét fejezte ki, hogy másnap tovább gyilkoljanak. Komoly lépés annak megakadályozására nem történt. Az arab mozgalom vezetői látva a hatóságok nemtörődömségét, vérszemet kaptak. Bombák robbantak, fegyverek durrogtak s senkinek az élete nem volt biztonságban. — A harcot, arab részről valami noblis módon folytatták.

Legtöbbszörre lesből, hátulról történt a merénylet.

Gyanutlan, fegyvertelen járókelőkre támadtak rá a gyilkosok s terítették le áldozataikat. Későbbben autókat tartóztattak fel, vonatokat robbantottak s siklattak ki. Az utazás életveszedelemmel járt és a gyilkosságokkal rövidesen rablás is párosult. Megbénult az egész ország s halálos csapást mért a haldokló prosperitásra. Jellemző a hatóságok nemtörődömségére s tehetlenségére, hogy felfegyverzett bandák zsidó kolóniák egész állatállományát elhajtották anélkül, hogy a rablók közül akár egyet is kinyomoztak volna.

Csak amikor az általános sztrájkot proklamálta az arab mozgalom vezetősége, az u. n. „Arab legfelsőbb tanács”, volt tapasztalható némi élénkség az angol hatóságok részéről. Amíg a felkelés tekintetében szinte jóakaratu tolerancia volt tapasztalható, addig a sztrájkot illetőleg tőntének intézkedések, anélkül azonban, hogy azt is meg tudták volna akadályozni. Az intézkedéseket valószínűleg csak azért fogantatosították, mert ez a megmozdulás már nagy politikai érettségről tett tanuságot. A hatóság még arra is gyenge volt, hogy a szegény arab uccai árúst, aki nyomorában kénytelen volt árúját a piacra hozni, megvédelmezze az uccákat állandóan járó terroristákkal szem-

ben, akik az ilyen „elvetemült” arabnak az áruját kiöntötték, szétdobálták, őt magát pedig alaposan elverték.

Az angol hatóságok hagyták, hogy a két fél üsse egymást.

Semmi sem lendítette ki a béketűrésből. Sem a napról-napra megismétlődő gyilkosságok, sem a gyilkolásra nyíltan bujtogató arab sajtó hangja. A zsidó tiltakozások sem használtak sokat, de még az sem, hogy panaszaik Londonban is hallatszottak. A gyarmatügyi miniszter — ugyan egész más ügyből kifolyólag — megbukott s utóda, Ormsby-Core a parlament nyomása alatt mégis csak kénytelen volt cselekedni. General Dill kiküldetését megfelelő haderővel akkor foganatosították, habár karhatalmi erő volt már elég Palesztinában. Minden forradalmi megmozdulás feje, a jeruzsálemi főmufti azonban sem Generál Dilltől, sem hadseregétől nem ijedt meg. A hangján sem változtatott s nyíltan hangoztatta, hogy hiába minden:

a mozgalom csak akkor fog megszűnni, ha az arab követeléseket honorálják. A követelések pedig nem voltak kevesebbek, mint: a zsidó bevándorlás teljes megszüntetése, a zsidó számarálynak a Balfour deklaráció előtti időre való visszaállítása, ami a fölös számú zsidóság kiutasítását jelentette, a zsidó földvásárlás azonnali betiltása s végül tiszta arab nemzeti kormány létesítése.

Most már világos volt, hogy az arab követeléseknek angolelleses tendenciájuk is van. S erre megszólalt a palesztinai kormány is.

Az angol oroszlán megmutatja karmait

Az egész arab mozgalom tudvalevőleg Jaffából indult ki. Jaffa majdnem teljesen arab hely, amely Tel Aviv város kikötője. A 150.000 lakosú zsidó város óriási behozatalát Jaffán keresztül bonyolították le s Jaffa a forgalomból élt. Mikor az arab sztrájk folytán az arab munkások Jaffában beszüntették a munkát, félt volt, hogy Tel-Aviv tengeri forgalmának lebonyolítása komoly nehézségekbe fog ütközni. S miután az angolelleses tendencia is mindinkább nyilvánvaló lett,

az angol oroszlán elérkezettnek látta az időt, hogy karmait megmutassa.

A zsidók városa, Tel-Aviv, kikötőjogot kapott s ezzel függetlenítették Jaffától. De nemcsak a kikötő tekintetében, de egyéb közhivatalok tekintetében is függetlenítették, mert azokat Tel-Avivba helyezték. Így kapott felelbbviteli bíróságot, telekkönyvi hivatalt is.

Óriási felzudulás követte az angol intézkedéseket arab részről. Most már még nagyobb elkeseredéssel folyt a küzdelem. Az arab terror még nagyobb lett, az elkeseredés nemkülönben. Zsidó részről kétségbeesett harc folyt. Egyrészt az arab terror ellen iparkodott magát megvédeni, másrészt a propaganda minden eszközével a maga igazát kimutatni s úgy az angolok, mint a világ szimpátiáját a maga részére biztosítani.

A két küzdő fél erőfeszítése közepette az angol kormányzat látszólag semmit sem tett. De csak látszólag. Mert az angol gyarmati politika precíz gépezete, mint mindig, most is hibátlanul funkcionált.

Palesztina aranya, a narancs, érik...

1936 év ősze közeledett. Palesztina aranya, a narancs már sárgulni kezdett az érlelő napon, amikor megindultak a tárgyalások. Megindultak a kulisszák mögött is. Az angolok álláspontja az volt, hogy

először a fegyvert letenni, visszaállítani a rendet s nyugalmat az országban s azután szó lehet a többiekéről. Az arab legfelsőbb tanács, a muftival az élén ezzel szemben csak akkor volt hajlandó leszerelni, ha az angolok részéről formális ígéretet kap az arab követelések honorálása tekintetében.

S amgi az arab legfelső tanács az angol hatóságokkal ilyen értelemben tárgyal, az angol diplomácia más utakat is igénybevett arra, hogy az arab ellenállást minden erőszak alkalmazása nélkül letörje. Erre az angol politika hagyománya kötelezte: Mindent, csak nem erőszakot. Hiszen a muftinak volt módja arra is, hogy az arab felkelést a próféta zöld zászlójába csomagolja. Az angol kormány pedig tisztában volt azzal, hogy a mufti ellen tett minden erőszakos lépést a mohamedánok összesége ellen való barátságtalan aktusnak lehetne fel-fűjni. Ezért célravezetőbbnek mutatkozott a szomszédos arab államok fejedelmeit és királyait befolyásolni, hogy hassanak oda az arab legfelsőbb tanácsnál, hogy a felkelést leszereljék. Ez az angol lépés nem tévesztette el hatását. Az angol protektorátust nem nélkülözhető arab fejedelmek együttes lépése megtette a hatását annál is inkább,

mert a közeledő narancsszüret miatt sem lehetett volna a sztrájkot fenntartani azon kockázat nélkül, hogy az arab narancsültetvényesek minden terménye el ne rohadjon.

S az arab legfelsőbb tanács azon ígérete ellenében, hogy kommisszió kiküldése, a viszonyok pártatlan kivizsgálása s a helyzet orvoslása a vizsgálat alapján pártatlanul fog megtörténni, a fegyvert letették.

Hogy az angol politika a véres felkelést egyszerű ígérettel le tudta szerelni, mely alapján véve nem egyéb „nesze semmi, fogd meg jól”-nál, már magában véve is szép teljesítmény. De az a mód, ahogyan a jeruzsálemi főmuftival bántak el, valósággal csufo teljesítménye az angol gyarmatpolitika ügyességének. Pedig csak annyi történt, hogy Transzjordánia emirjét, Abdullahot, ütökártyaként kijátszották a mufti ellen.

Abdallah emir

A királyi kommisszió megérkezett s megkezdte üléseit. Maga előidézte a palesztinai kormányzat főhivatalnokait, a zsidó s arab vezetőket s hol nyilvános, hol titkos üléseken szerezte meg azokat a valomásokkat, melyeket későbbi döntéséhez szükségesnek tartott.

Az arab vezetőség az első időben nem jelent meg a kommisszió előtt, miután az angol hatóságok az arab ellenállás beszüntetése után nem voltak hajlandók a zsidó bevándorlásnak ideiglenes beszüntetésére sem s kiadták a szokásos félévi bevándorlási engedélyeket (certifikátokat). A nagy arab felhőrdülés bojkottálta a királyi kommissziót. Ezalatt a zsidó tanuk gondosan felépített beszédekben fejtegették álláspontjukat s védtek igazukat. A pontos statisztikai adatok halmazzával látták el a kommissziót, melyek hajszállra egyeztek a palesztinai kormányzat által a kommisszió rendelkezésére bocsájtott hivatalos adatokkal.

Es ekkor derült ki, mire volt jó az arab bojkott. Az araboknak rem voltak adataik. Se pontosak, se másilyenek. Ők bevárták, míg ezt a zsidók a kommisszióval közölték. S mire a szükséges adatok birtokába jutottak, belátták, hogy a passziv rezisztencia mégsem célravezető. Megjelentek a kommisszió előtt is s a zsidó adatok negatívjaival

bizonyították a maguk igazát.

S míg a mufti saját magával s pártjával voít elfoglalva, a High-Commissioner gyanusan sok látogatást tett Abdallahnál, Transzjordánia emirjénél. S hogy a gyakori látogatásnak mi volt a célja, csak most derült ki. Az angol politika Abdallah emir személyében találta meg azt az embert, aki az arab aspirációk kielégítése mellett a zsidóságnak is igazságot szolgáltat.

Zsidó állam megoldása felé

Az ankét befejeztével a komisszió elutazott s üléseit s munkáját Londonban folytatja. Dacára annak, hogy ez a munka a legteljesebb titokban, zárt ajtók mögött folyt, egy szép napon az angol News Chronicle s a Morning Post révén az a hír terjedt el, hogy

a komisszió Palesztina felosztását fogja javasolni az angol kormánynak olyan módon, hogy annak egy részre Transzjordániához csatoltassék s az így megnagyobbított Transzjordánia Abdallah emir uralkodása alatt tiszta arab állammá váljék.

Ezzel szemben az egész tengerparti rész Sziriától Ghaza-ig zsidó birteká válna, amely az Angol Birodalom kebelében mint önálló zsidó állam alakulna meg. Haifa angol dominium lenne, míg a keresztény világ szent helye, Jeruzsálem, Betlehem, Názáret továbbra is népszövegségi Mandátum alatt maradnának

Amint ez a terv napvilágot látott, úgy arab, mirt zsidó részről a leghevesebb ellenzésre talált. Az arab vezetőség részéről azért, mert Abdallah emir személye a mufti és annak pártja előtt nem a legszimpatikusabb. Ugylátszik mint riválisok már régebben civakodtak, amit az angol politika ügyesen kiszimatolt. Hiszen nem érdeke a muftinak egy olyan államberendezkedés, ahol nem volna hatalma, befolyása. Ez a becsúgyó ember most minden energiájával az emir ellen fordult. Már nem fontos sem a zsidókérdés, sem az angol imperializmus. Mindennél fontosabb, hogy az emir személye minden megoldási tervből kikapcsolassék. Anglia viszont elérte célját. A többit most már az emirre s a muftira bizza az angol politika.

A zsidó ellenzésnek is meg vannak a maga okai. A cionizmus, mint egyetlen megoldási lehetőséget a palesztinai letelepedést tartja megoldásnak a nagy zsidó tömegek megmentésére. Már pedig

a megnyitkált Palesztina semmi esetre sem tudná felvenni a tömeget.

Már akkor, amikor az angol kormány Transzjordániát kikapcsolta a Balfour-deklaráció tárgyköréből nagy rést ütött a cionizmus védő kapuján. A további csonkítások pedig esetleg kockáztathatnák azt, hogy a palesztinai bevándorlás az egyedüli megoldás a zsidóság részére.

Az első hírek óta szinte naponta más változatban látnak napvilágot fantasztikusnál fantasztikusabb megoldások. S ma már kétségtelen, hogy mindezek a hírek nem egyebek az angol kormány kísérleti ballonjainál, melyekkel a közhangulatot igyekszik kitapogatni. Hogy a döntés tényleg mi lesz, ma még senki sem tudja bizonyosan. Egy kétségtelen, hogy ezuttal az angol kormány feltétlenül beavatkozásra készül s komoly szándéka a palesztinai dzsungelben rendet teremteni.

Mit kapnak a küzdő felek?

Mindenki azt kapja, amire aspirált. Az arabok megkapják az önálló arab államot, csak hogy éppen nem a muftival, hanem Abdallah

emirrel az élén. A zsidók megkapják a hön óhajtott zsidó államot parlamenttel, népszövetségi tagsággal, önálló katonasággal, de olyan kicsinyre zsugorított területre, mely semmiképen sem elégséges a zsidó-tömegek befogadására. S az angol bíró büszkén fogja hirdetni: Ime, megkaptátok mindazt, amit akartatok, most éljetez nyugodtan s legyetek elégedettek.

A tulzott arab követelések hiveinek valószínűleg bele kell nyugodniok abba, hogy az új arab államot Abdallah emír fogja kormányozni, ha ezt Anglia így találja jónak, a zsidóságnak pedig abba kell belenyugodni, hogy a cionista álom nem lesz egyszerre megvalósítható. Egyelőre meg kell elégedni annyival, hogy nagy lépés történt annak megvalósítása felé. Az idő nagy mester. Talán későbben maguktól is rájönnek a népek arra az egyszerű igazságra, hogy egyesülésben van az erő. S talán még az arab és zsidó nép is egymásra talál...

MÁR AZ ORVOSOK IS?

Bucureştiben állítólag már az orvosi kart is kikezdte a politika.

A jobboldali és a demokrata orvosok között dúl az ádáz háboruság.

A differenciákat bizonyára elintézik majd egymásközt, de meg kell mondanunk, hogy nem helyeseljük ezt a háboruságot.

Mi igenis tisztelettel és a legnagyobb megbecsüléssel akarunk felnézni az orvosi karra.

Nem szeretjük azt olvasni a lapokban, hogy egymás sértegetésével, egymás hajszájával vannak elfoglalva orvosaink, amikor pályájuk, hivatásuk szerint egészen más teendőik vannak.

Azzal kellene foglalkozniok, amire esküjük is kötelezi őket: a gyengék gyámolításával, a betegek gyógyításával.

Hová jutunk, ha már orvosaink is hajbakapnak, ha már közöttük sincs meg az egyetértés, ha soraikba is befészkelte magát a gyűlölködés szelleme, a Porunca Vremii és a Buna Vestire felelőtlen, durva hangja?

A mi elképzelésünk szerint sokkal becsületesebb, sokkal magasabb rendű, ha az orvosok távol tartják magukat a politikától, ha gyógyítanak, amint az kötelességük. Kizárólag a humanumnak van igaza.

Ami megköveteli, hogy a fehér orvosi köpeny, amely rangsorban a papi talár és a bírói palást mellett áll, makulátlan és tiszta maradjon, ne sározdójék be a napi élet szennyével.

Ne politizáljanak az orvosok, — bízzák ezt a hivatásos politikusokra.

Azok jobban értenek hozzá.

Nem kell félni a válság visszatérésétől

A gazdasági életnek is szüksége van pihenésre, erőgyűjtésre. — Az átmeneti visszaesés nem veszélyes

Nemrég foglalkoztunk azzal a kérdéssel, vajon tartós marad-e a közgazdasági életben mutatkozó konjunktúra, vagy visszatér-e előbb-utóbb a válság korszaka.

Most egy kitűnő közgazdász szólaltatunk meg, aki a kereskedelmi élet kiváló elméleti és gyakorlati ismerője. A kérdésre a következőkben válaszolt:

— Az elmúlt év végéig a világgazdaság igen lassu tempóban bár, de következetesen haladt a javulás felé. A gazdasági megújulás folyamata egyszer sem szakadt meg 1936. év végéig. Az 1937-es évben már minden más-képen jelentkezett.

A gazdasági fellendülés ebben az évben már időnként az ingadozás, sőt a hanyatlás jeleit mutatja, különösen március óta.

A tőzsdék mindenütt ellanyhultak és főbb nyersanyagok áránál hessz következett be.

— Lássuk ezeknek a jelenségeknek okait. A gazdasági megújulás 1935-ig a termelés emelkedésében nyilvánult meg. Azután a bizalom a nép között lassan, fokozatosan visszatér és nemsokára mutatkoznak a prosperitás egyéb jelei is, köztük

az árak emelkedése.

A tömeget elfogja az optimizmus és elkezdenek vásárolni értékpapírokat és azon szerény, de rendes hasznot szereznek, ez év januárjában elkezdődik a nyersanyagok vásárlása, amiből csakhamar szabályszerű spekuláció lesz.

Mert az áremelkedés állandó és szünettelen, különösen a fémeknél és ezzel rövid idő alatt szépen lehetett keresni.

Ez annál könnyebb volt, mert a határidőüzletekhez elég volt a lekötött áru értékének tíz százaléka garanciaként.

— Ebben az általános áremelkedésben úgy látszik nagy szerepet játszottak a francia termelők és közvetítők. Abból a célból, hogy egy esetleges újabb defláció veszélyével szemben fedezzék magukat, nagy mennyiségben vásárolták a nyersanyagokat. A világgazdasági viszonyokat elemezve rájövünk tehát, hogy a túlzott hosszban két körülmény játszott a főszerepet:

a nagyobbodó termelés és a spekuláció.

Egyes közgazdászok azt hiszik, hogy a spekuláció nélkül is olyan magas volt 1936. év végén az árnívó, hogy ez magában is elég volt a termelés emelkedéséhez. Szerintük ez

volt az az időpont, amikor a gazdasági javulásnak konszolidálnia kellett.

— Ami a világgazdasági viszonyok alakulásának háttérzetlenségét illeti, azt mondhatjuk, hogy

a válság visszatérése miatti félelem legalább is a közeli jövőre nézve, teljesen alaptalan.

Mert nem szabad elfelejteni, hogy normális körülmények között két válság között mindig egy vagy több kevésbé periodus lép fel, úgynevezett

„kis gazdasági válság”,

amikor az általános gazdasági tevékenység megakad, vagy hanyatlak valamennyire. Ez az a pillanat, amikor a világgazdaság hirtelen előrelendülés után szükségét érzi a pihenésnek, amikor rendbe kell hozni, illetve konszolidálni a gazdaság egyes ágait. Eddig ilyen időpont nem következett be, de biztosan el fog érkezni és pedig

a mai helyzetből ítélve, elég hamar.

Az átmeneti válságok következménye az államok gazdasági helyzetétől függ. Azok az országok, mint például Franciaország, amelyek nem tudták kihasználni a világgazdaság kedvező fejlődését, jobban meg fogják szenvedni, mint a többi országok, amelyek már beléptek a prosperitás korszakába.

— Mindezekből következik, hogy az a pesszimizmus, amely sok helyen, főleg Amerikában és Angliában a lelkeket elfogta, hogy az újabb gazdasági válság következik, teljesen alaptalan. Az általános gazdasági helyzet még nem érett meg annyira, hogy ilyen lehetőségtől tartani kellene. Ellenkezőleg, sokkal több a valószínűsége annak, hogy

a világ rövid megszakításokkal és változásokkal még legalább három éven át prosperitásban fog élni,

kivéve természetesen azt az esetet, ha nemzetközi konfliktusok találnák megzavarni a világgazdaság fejlődésének útját.

Játszanak bizalommal a **Colectura Oficiala**-nál
LOTERIA DE STAT

Főelárusítóhely: Cluj, Strada Regina Maria 46.

Arad: I. OLARIU, Strada Brătianu 3.

Csak a városi jéggyárban vízvezetési vízből gyártott

m ü j é g

olcsó, higiénikus és kristályos.

Előfizetések és megrendelések: Uzinele
Municipalul. — Telefon 25.

Az eladás és reklám művészete

Propaganda és megfelelő kereskedelmi ügyesség, tájékozottság, lélektani ismeretek nélkül meddő marad minden kereskedelmi tevékenység

A kereskedelem, ipar és nagyipar legnagyobb problémája az eladás, az árunak ügyes, sikeres és eredményes elhelyezése, amely mellett az eladó hozzájuthat polgári hasznához és az eladott áru ellenértékéhez, anélkül, hogy a haszonhajhász további üzleti sikerességét, eredményességét kedvezőtlenül befolyásolná és az ellenérték behajtása zaklatásokkal, vontatottan, zavarokkal történne.

Az eladó ma már nem elégedhet meg azokkal a régi elavult eszközökkel, amelyek valaha megkönnyítették munkáját és a jó áru, rokonszenves eladó fogalmában határozódtak meg.

Az áru jóságáról meg kell győzni a vevőt, fogyasztókat kell tobozozni és a rokonszenves eladó és jó áru összeegyeztetése teszi lehetővé az eredményes, sikeres kereskedelmi működést. Minél művészebb tökéletességgel sikerült ezt a hármát, a propagandát, eladói ügyességet és jó árumínőséget összeegyeztetni, annál sikeresebb, hasznosabb és kedvezőbb az eladó tevékenysége és bármelyiket elhanyagolják a három közül, a rendkívül érzékeny fogyasztótömeg azonnal észreveszi ezt, bizalma, vásárlókedve csökken és az üzleti siker kedvezőtlenebbül alakul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az eladó lélektana

A sikeres kereskedelmi tevékenység egyik legfontosabb előfeltétele a képzettség, amelynek igen sokoldalúnak kell lennie. Mert nem elegendő, hogy a kereskedő az árut és az áruforrásokat alaposan ismerje, értsen a levelezéshez és könyveléshez, hanem az

eladásban is ügyesnek kell lennie.

Az általános felfogás, hogy ha valaki jó árut kínál, elegendő hitellel rendelkezik, nem kell nagy tudomány az eladáshoz. Ez a tévhit a legkisebb zavarnál megbosszulja magát. A kereskedőnek mindenekelőtt ismernie kell a saját piacát és annak szükségleteit. Hiába jó az áru, ha nem felel meg a piac követelményeinek.

A jó eladó alaptőkéje az erkölcsi tőke, a jellem.

A jellemes embert mindenütt szívesen látják és az ilyenekkel szemben sokkal nagyobb a bizalom. Őszintén és tárgyilagosan beszélni az áru-ról, nem túlhajszolt dicséretekkel „szédíteni”, ez a jellemes eladó feladata és sikerének egyik titka. A vevő bizalommal fordul hozzá. Ehhez természetesen nélkülözhetetlen az áru alapos ismerete. A vevőnek az első pillanatban éreznie kell, hogy az eladó valóban ért az áruhoz és szakértelmére támaszkodhat. A törvénykezési ismeretek és az árak alapos ismerete mellett nagyon fontos az, hogy az eladó ügyes, jó gyakorlati pszichológus legyen. A berlini közgazdasági akadémia mellett működő gazdasági lélektani intézetben a következőket követelik meg a kereskedelmi alkalmazottól:

általános intelligencia, logikus gondolkodás, jó emlékezőtehet-

ség, összpontosított gondolkozás és figyelem.

Minden üzleti tevékenységen át kell látnia az üzletre vonatkozó általános jelentőségét. Rendelkeznie kell a kereskedői készséggel és reklámtehetséggel. Szervezőképessége nélkülözhetetlen és ugyanugy nélkülözhetetlen az irányítói készség. Az eladói és általában kereskedelmi beszélgetések ügyes irányítása, mozgékonyág a beszédben és gyors felfogás a gyakorlati kérdésekben.

A kereskedőnek, aki a megfelelő ismeretekkel és képességekkel rendelkezik, jó vevőnek is kell lennie.

Nem a maga számára vásárol és így nem elegendő, hogy csak magára támaszkodjék, ki kell választania azokat a beszerzési forrásokat, amelyek megbízhat, amelyek legjobban megfelelnek vevőköre szükségleteinek. Amellett mozgékonynak kell lenni az árubeszerzésben és meg kell találnia a legmegfelelőbb forrást minden szükségletéhez, figyelembe véve nemcsak az olcsóságot és a vásárlás anyagi előnyeit, hanem azt is, hogy az áru minőségben, értékben és a saját szükségletei szerint megfelelő legyen.

A vevő lélektana

A kereskedőnek alaposan ismernie kell környezetét és vevőkörének jellegzetességét. Az alapismeretek közé tartozik, hogy az emberek betegesen hiuk, ezért a vevő előtt hangzófatni kell kiváló izlését, az eladásra szánt cikk előkelő benyomását és kerülni kell, hogy közvetlen rábeszéléssel, vagy lebeszéléssel eltérítsék eredeti szándékától. Ha ennek szüksége mutatkoznék, ezt kerülő uton kell elérni. Egyébként sem szabad a vevővel ellenkezni, mert

BCU Cluj Central University Library Cluj
a vevőnek mindig igaza van.

de ez nem jelenti azt, hogy a legkisebb mértékben is bizonytalan vevővel szemben nem szabad az izlés befolyásolásának eszközeit alkalmazni. Mindenesetre segítséget nyújt ebben a tekintetben az eladónak, ha ismeri a vevő társadalmi helyzetét, életkörülményét.

A vevőnél többnyire nem a saját izlése a fontos, hanem az áru halása másokra, mit szólnak mások hozzá.

Egyes vevők azt kívánják, ami általánosan elterjedt, mások olyasmit, ami lehetőleg senki másnak nincs. A kereskedő ügyességétől függ, hogy felismeri-e a vevőben az egyik, vagy a másik típust és aszerint áll rendelkezésére. Különös gondot kell fordítani a gyermekvevőkre, mert itt rendszerint a szülői szeretet a vétel hajlóereje. A szülők gyakran áldozatokat hoznak gyermekeikért, tehát az eladónak a gyermekben keresztül kell a szülőre hatnia. Azokban az esetekben, amelyek éppen a gyermekek önállósodása folytán igen gyakoriak és amikor a gyermekek maguk mennek vásárolni szüleik helyett,

fokozott gondossággal kell a gyermekeket, vagy rajtuk keresztül a szülőket kiszolgálni, mert a legkisebb csalódás a vevő elvesztését okozhatja.

A vevő számára, aki belép az üzletbe, az első pillanatban otthonos-sá, kedvezővé kell tenni a helyzetet, nehogy zavart, rossz érzése támadhasson. A barátságos, közvetlen fogadtatás, anélkül, hogy túlzott volna, az első sikert jelenti. A második lépés, amikor a vevő közölte kívánságát és az eladónak el kell döntenie, hogy milyen minőségű árut kínáljon. Iven esetekben nem lehet csupán külsőségek után itélni, mert a külsőségek könnyen megtéveszthetnek.

Leghelyesebb, ha a kétséges esetekben közepes árut mutatnak a vevőnek és csak aztán mutatnak drágább, vagy olcsóbb árut.

Helytelen gyakorlat nagy árkülönbözetű árut mutatni, mert a vevő, aki esetleg nem készült fel, vagy nem készülhetett fel a magasabb áru finomabb áru beszerzésére, elkedvetlenedik az összehasonlításnál. Az összehasonlításoknál egyébként sem szabad egyik árumínőséget a másik rovására tulságosan dicsérni, de nem szabad a legolcsóbb árut sem nagyon dicsérni, mert bizalmatlanságot kelthet. Sokkal helyesebb, ha nagyon enyhén közli az eladó a legolcsóbb áruval az esetleges hátrányokat is, mert ez bizalmat kelt a vevőben, nem éri csaldódás és legközelebb bizalommal tér vissza.

Nem szabad megtörténnie, hogy az eladó nem ismeri a saját raktárát és sokáig keresgéli a vevő által kért árut.

Ez kedvezőtlen benyomást kelt, bizonyos mértékben hanyagságra vall és a vevő bizalmatlanná válik.

A kereskedőnek, az eladónak egészséges életmódot kell folytatnia. Csak a pihent eladó rendelkezik megfelelő türelemmel, mozgékony-sággal, lendülettel. A munkaadónak gondoskodnia kell arról, hogy al-piherhessenek, mert ez friss lendületet és munkakedvet kölcsönöz.

kalmazottai ne álljanak egész nap, hanem időnként

Nagyon gondosan kell beszélni a vevővel, kerülendő az ismétlés és az is, hogy minden vevőnek ugyanazt mondja az eladó. A kifogásokkal szemben nem kijelentéseket kell tenni, hanem érvekkel kell hatni. Ha a vevő azt állítja, hogy az áru drága, nem tagadni kell ezt, hanem megmagyarázni, hogy az árunak a megszabott ár a tényeleges értéke, viszont nem szabad heugrni a vevőnek, aki azt állítja, hogy más üz-letben ugyanazt a minőségű árut olcsóbban kaphatja, mert ez rendszert nem felel meg a valóságnak és csak az árak lerontása a célja.

Fontos az eladó hangulata is.

Ha nem is valósítjuk meg az amerikai

„tessék mosolyogni”

jelszót teljesen, mégis barátságosnak és készségesnek kell lenni mindenkor, a vevővel szemben nem szabad ellenszenvet mutatni, a siető vevőt nem szabad feltartani tulsok áru megmutatásával és a válogatás-sal szemben türelemesen kell viselkedni. Veszedelmes a lebecsülés, ami gyakran végzetesen rossz hatásúvá válhat a gazdaságilag gyengébb vevőkörre.

Az eladónak mindenképpen arra kell törekednie, hogy a vevőben teljes mértékben bizalmat keltsen.

Törckednie kell a külsejével, a helyiség megfelelő világításával. A fő-nőknek sokat kell az üzletben tartózkodnia, hogy megjelelenhessen, ha a vevő kívánja, a hatalmaskodást azonban feltétlenül kerülnie kell, mert az ilyen jeleneteket egyetlen vevő sem szereti. Kifogásait csak olyankor mondja meg, amikor a vevő nincs jelen.

„SCHERG 1937” nyári szövef újdonságok nagy választékban, feltűnő olcsó árak mellett

H. WIESEL posztó-áruházban
(Fischer Eliz-palota)

Páris, 1937

Több mint két éve nem voltam Párisban, az új Párishoz, Blum Párisához még nem volt szerencsém.

Külsőleg alig változott valamit a város. A Champs Elysée ugyan-
gy néz ki, mint azelőtt, Napoleon nyugodtan áll a hosszú oszlop tetején a Place Vendome-on, a pincérek ugyanolyan szemtelének, mint Blum előtt! Talán még szemtelenebbek, ha ez lehetséges.

Külsőleg az a legszembeötlőbb, hogy eltűntek a két év előtt oly divatos jágó-gépek a kávéházakból. Most már gépek vannak divatban, az úgynevezett amerikai „Fruit-Machine”-ok. Ezek másodpercek alatt nyelnek el ötven-hatvan frankot. Talán ezért volt szükség a szoci kormányformára? Lehet, hogy Blum elnöksége első napjaiban összehívta minisztereit és így szólt:

— Uram, a legfontosabb ügy, hogy a jágó-gépeknek mennie kell.

Gondoljanak

BUCLC:CAF Central University Library, Chi

a sz

A Lot

a s

Vegyenek sorsjegyeket, hogy ne veszítsenek el egy meggazdagodási lehetőségét sem

I. osztály huzása:

193

Pusztuljanak a jágó-gépek, jöjjenek a „Fruit-Machine”-ok.

Páris elszomorítóan drága. Blum elérte azt, hogy a munkás ötször annyi fizetést kap, mint azelőtt, de az árak majdnem proporciónálisan emelkedtek. Szóval, hol itt a rezon? Viszont van valahol rezon mána a világon?

A kiállítás hozzájárult a drágasághoz. A szállodák tömve vannak és megfizethetlenség. A párisi kapzsi kispolgár egész életét el akarja intézni azzal, hogy kiadja a lakását a kiállítás tartamára. Kétszobás butorozott lakás 1000 frank és négyszobás — de csak apró liliputi szobák — 1500 és plusz és plusz. Gáz, villany, házmester, takarítás jönnek még az alapbérhez.

Három évvel ezelőtt remekül lehetett vacsorázni 12 frankból. Ma ugyanez a vacsora 40 frank. Páris! Mi van veled? Megőrültél? Még a földalatti viteldíjat is felemelték.

Viszont vannak dolgok, amik megnyugtatóak. A Chesterfield és minden más amerikai cigaretta még mindig 4 frank 60 centimesba kerül (20 darab). A Petit Voltigeure, egy kitűnő kis szivar 65 centimes, egy liter remek vörösbor 3 frank 50.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nos milliomosra

**lei de Stat sorsjegye
rencse kulcsa!**

JULIUS 15.

Szintén megnyugtató, hogy láttam Ehrenthal Teddy-t. Ott ült a Hungária kávéház terraszán, a Champs Elyséen, sovány, dühös és elszánt volt az arca. Nem nézett ki gazdagnak, vagy sikertől mámorosnak. Párisban máma nehéz az élet.

Voltam a Ritzben, egy estélyen, az összes hercegek, hercegnők, angol earlek és ladyk, amerikai milliomosok mind ott voltak. Folyt a pezsgő, igazán gyönyörű egy ilyen Ritz-estély. Mintha maga a ház adná a soireét, számlákat nem látni, a pincérek kérés nélkül hozzák a jéghideg Roederert és a ráksalátát, a nőkön nincs harisnya, lábukörmeik rákvörösré vannak festve. Kint az édes kis kertben egy Bourbon-Pármái herceg udvarol egy amerikai milliárdos feleségének. Szép. Iem az amerikai felesége, az estély.

Furcsa, hogy julius van és nem sűt a nap. De ez tipikusan párisi dolog, itt hűvös van juliusban, illetőleg elviselhető nyári idő. A Bois gyönyörű. Én itt lakom, két lépésre a Bois-tól, Talleyrand hercegné híres vörösmárvány palotája mellett, nagyurak palotájának árnyékában. Ez is valami.

Ja, igaz, majdnem elfelejtettem megírni. A párisi kávéházakba kutyákat szabad bevinni. Ha nem szabadna, Párisban meghalna az idegenforgalom.

Négyszem között a bár szférájával

Fillanatkép. Lehet, hogy túléles a rajz. De ilyen az élet.

Bár. Kopott a fenyő, falusi a csillogás! A sarokban néhány cigány játszik. Az asztaloknál nők és férfiak. Az asztlokon bor, fekete, szóda, vagy snapsz. Néhány ember berugott. Borgözös a levegő. Itt olcsón kapni a szerelmet. Itt meg lehet találni a „rossz nőket”, akiket leventudallatlatu romnttikával neveznek rossznak, valójában egy forral sem rosszabbak egyes társadalmi életet élő nőknél.

Az asztalhoz jön egy nő. Csillog t szeme és zilált a haja. Kopott ruháját hanyagul libbenti, hogy észrevegyék teste formáját.

Ránézek. Rámnéz. Megszóal:

— Azt hiszi, hogy mindig ez voltam? Nem, uram, nem az én bűnöm, hogy lezüllöttem. A társadalom az oka. Oradean mentem férjhez. Öt évig éltünk együtt. Eleinte keresett t férjem. Később nem kapott munkát. Pedig jó iparos. Becsületes iparos. Kevés olyan akad. És a nincstelenség miatt mindennapos volt a veszekedés. Meg is vert. Már nem birtam a nyomort. Elhagytam. Végre is, miért szenvedjünk mindaketten? Nem igaz? (Egy sóhaj. Egy pohár pálinka lecsuszik). Sajnáltam őt, hogy nem kapott munkát. Én is megpróbáltam elhelyezkedni. Még cselédnek sem kellett: én, az iparos felesége. Idejöttem Aradra. Gondoltam, ha a tisztességes munkát nem fizetik, talán más-kép is lehet élni. Valóbn, a test a legolcsóbb portéka...

Ezért vagyok itt!

Maga elé mered. Eleinte azt hittem, hazudik. Később utánajártam: pontosan úgy van, amint a „rendőrileg nyilvántartott nő” mesélte. Iparosember felesége, tki csak azért lett „olyan”, mert férje nem kapott munkát és nem bírta a nyomoruságos életet. (s. j.)

Pesti levél:

Sokszázezer példányu röpiratokban indított harcot a magyarországi nyilaspolitika ellen a katolikus egyház

Ismeretes dolog, hogy azok a szélsőséges irányzatok, amelyeknek Magyarországon a nyilaspártok felelnek meg világszerte nemcsak a zsidóságot, hanem a katolicizmust is kikezdték.

Ez a szellem lassan-lassan tért keres Magyarországon is, amit az is igazol, hogy

a nyilas megmozdulásokban egyre inkább szóhoz jutnak a Virrasztó Koppányok és társaik, akik a kereszténységet el akarják törölni és vissza kívánják állítani a pogány magyar vallást.

A különböző keresztény egyházak természetesen nem nézhetik tétlenül, hogy Magyarországon szintén feltámadt a nyilas szellemmel kapcsolatos ujkori pogányság. Védekezésre van szükség és hogy mennyire fontos, ezt elsőnek a katolicizmus vezetői látták be. Ez a belátás eredményezte azután azt, hogy

a katolikus egyház hivatalosan is megindította különböző szervein keresztül a pogánysággal kevert nyilas szellem ellen a harcot.

Az egyháznak egyetlen fegyvere a meggyőzés, így tehát a katolikusok nem tehetnek mást, mint meggyőzni igyekeznek az ország lakosságát arról, hogy veszedelmeket rejt magában a nyilas politika. Ma már az a helyzet, hogy

alig van Magyarországnak olyan katolikus temploma, amelyben ne prédikálnának a popok rendszeresen a nyilas veszedelem ellen.

De ez még nem minden. Ezenfelül állandóan tartanak ilyen szellemű gyűléseket az egyház szervei: a Katolikus Népszövetség és az Avtio Catholica. Az agitációs munka legjelentősebb része az, hogy

sokszázezer példányszámban adnak ki olyan röpiratokat, amelyek mind azt magyarázzák, hogy mennyire megméltelyezik a világot a mindenféle új pogány és nyilas röpiratok.

E röpiratózón során most jelent meg egy fiatal pappolitikusnak dr. Közi-Horváth Józsefnek írása az új pogányság ellen.

Hétszázezer példányban jelent meg Közi-Horváth röpirata.

Külön érdekességet ad ennek az irásnak az, hogy a fiatal papszerző maga is hajlott a szélsőségek

felé és csak akkor fordult szembe a nyilas politikával, amikor belátta, hogy a jobboldali bolsevizmus az egyház életére tör.

A Korunk Szava című aktiv katolikus organum „Korunk Szava Népkönyvtára” címen minden kéthétben kiad egy ilyen nyilas ellenes röpiratot. Ez a népkönyvtár csak látszatra a lap vállalkozása,

mögötte voltaképpen a katolikus egyház áll, amit az is igazol, hogy a népkönyvtár füzeteit mellékelik minden keresztény szellemű laphoz, így az ötvenezer példányban megjelenő „Népujság”-hoz, amely a Katolikus Népszövetség organuma...

Amint látjuk, a nyilas szellem elleni küzdelem a katolicizmus részéről erős lendületet vett. Ez a lelkes és hatalmas munka még jobban megerősíti azt a véleményünket, hogy a józan nép sohasem válhatik kótyagos politikai irányzatok martalékává.

Incze Sándor falálmanya:

gyorsalvás

Egy Anatol France nevű (majdnem Incze Sándorhoz hasonló mértékbe ismert) íróval történt.

Köztudomásu volt, hogy rengeleget alszik.

Tizenhat órát is aludt naponta.

Egyszer az egyik tanítványa megkérdezte:

— Mondja, mesterem, miért alszik oly sokat?

Anatol France összehuzta a szemöldökét. Homlokát összeráncolta. Majd megfontoltan felelte:

— Ez azért van, kedves fiam, mert borzasztó lassan alszom.

Ismert irodalmi anekdóta ez.

Incze Sándor megirigyelte Anatol France dicsőségét. De mert nem akart plagizálni, lapjában éppen az ellenkezőjét fejtegeti.

Abban is különbözik egymástól a két zseni, hogy France tréfásan mondta, Incze viszont komolyan írta meg a maga alvási elméletét.

Ezt írja Incze Sándor a Színházi Élet egyik legutolsó számában:

„A különféle zajok nagyon megviselik az ember hallószervét. Valószínűleg innét van, hogy Newyorkban gyorsabban és mélyebben alszik az ember, mint máshol”.

Gyönyörű!

Megkérdeztük Hersch Andor dr. aradi idegorvost, de az — mint laikus kijelentette, hogy nem hisz a gyorsabb alvás lehetőségében. Szerinte aludni csak gyűféleképpen lehet.

Aludni.

Sem lassan, sem gyorsan.

Mi azonban nem hallgathatunk az orvosok laikus véleményére.

Amikor Incze Sándor, a szakértő mást állít.

(És mi feltételezzük, hogy ha valaki ily soká főszerkeszti a Színházi Életet, valóban legautentikusabb szakértője lesz az alvási ügyeknek).

Nagyon szeretnék élni!...

Az Ország-Világ megszólaltatja az öngyilkosjelöltek rekorderét

(BUCUREȘTI). — Egy külvárosi lakásban, Str. Smeranda 52. sz. házban lakik. Főbérli. A ház földszintes proletárház, csupa egyszobás lakásokkal. Az ajtókat szép zöldre festették, az egyikén névjegy:

Dr. Kovács Károlyné

Egy asszony, aki százkétszer akart meghalni.

A héten faszéngázzal mérgezte meg magát. Amint később megmagyarázza, ez a legolcsóbb mód arra, hogy az ember a másvilágra utazzon. A mentők bevitték a kórházba. Százketteszer is megentették.

Az egyik szomszéd közli velünk, hogy Kovács Károlyné a városba ment egy barátnőjéhez s megadta a telefonszámát. Először telefonon beszélgettünk, aztán a Continentál halljában találkoztunk.

Csinos, szőke asszony. Zöld kabátka, fehér bluz, fekete szoknya van rajta, selyem harisnya, divatos cipő. Beszélni kezd:

— **Most sem sikerült. Százketteszer sem. Már valahogy bízom benne, hogy hát még sem vagyok egészen felesleges a földön és egyszer talán valami jó is történik velem.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy feket szemét apró ráncok árnyékolják.

Amikor kérdezem, hogy most százketteszer miért akart meghalni, elfátyolosodik a szeme. Egy könnycsepp megömbölyödik a szeme sarkában s végig gurul az arcán.

— **Három napja nem ettem...**

Elcsuklik a hangja. Az életéről beszél.

— **Clujon születtem, özvegy édesanyám ma is ott él. Egy bátyám van, — leépített tisztviselő, — egészen bizonytalan a sorsa. Táncosnő lettem. Az impériumváltozás után ismerkedtem meg az urammal. Fiatal orvos volt. Boldegan éltünk két évig, de aztán rosszul ment a sorunk s egy napon a férjem közölte, hogy Görögországba megy szerencsét próbálni. Szófiából vagy Szalonikiből kaptam utoljára levelet tőle. Ebben biztatott, hogy Amerikába hívták és ha kiér, majd küld pénzt, hogy utazzam utána. Azóta se levelet, se hirt nem kaptam tőle.**

Szomoruan mosolyog.

— **Ujra táncosnő lettem itt Bucureștiben. Aztán végigjártam egész Európát, majd visszajöttem ide. Akkor kezdődött a kálváriám.**

— **Először?...**

Kovács Károlyné szomorú kis gesztust tesz a kezével.

— **Először szerelemből. Szublimáltal mérgeztem meg magam. Borzalmas méreg, az orvosok lemondtak rólam,**

mégis meggyógyultam. Milyen nagy ut volt idáig. Aztán jött a nyomor. Nem birtam. Pedig mindent megpróbáltam, hogy tovább élhessek. Egy textilgyárban jelentkeztem munkásnőnek. Dolgoztam látástól-vakulásig és boldog voltam. Szombaton, amikor sorbaálltam a munkásszonyokkal a bérért, összeestem a fáradtságtól. De a gyárvezető előtt már mosolyogtam. Kifizette a béremet, aztán azt mondta:

— Doamna, — itt van a pénze, de hétfőn már ne jöj-
jön. Nem bírja maga ezt a munkát.

— Hétfőn mégis csak elmentem. Kértem, könyörög-
tem, csak dolgozhassam. De hát nem voltam jó a mun-
kára. Megmérgeztem magam.

Finom, karcsu csuklóján két halvány vonás. Zsilettel
vágta fel az ütőerét. Miért? Kovács Károlyné vállát vonja:

— Már nem is tudom. Annyiszor akartam meghalni.
Egyszer emlékszem, nem volt pénzem. Kimentem a vo-
nathoz. Jódarabig sétáltam a pályatesten. Gyorsvonat
jött. Ráfeküdtem a sinekre s amikor talán három méter-
nyire volt tőlem a mozdony, iszonyatos érzés lesodort a
sinekről. Nem tudok meghalni...

Elmondja, hogy volt ügynök, egy cégnél pézbeszedő,
de mikor megtudták, hogy egy orvos felesége, sajnálkoz-
tak rajta és elküldték. Egyszer parasztlánynak öltözött,
hogy elszegődjék cselédnek. Bucurestiben szívesen fogad-
ják az ardeali magyar lányokat. Nem voltak bizonyítvá-
nyai, cselédnek sem kellett. A jótékonyegyesületeknél is
jelentkezett. Nagyon jók voltak hozzá. De sehol sem tud-
tak rajta segíteni. Nehéz testi munkára nem küldhették
és nem ajánlhatták cselédnek sem. Tizenégyeszer ugrott
a Dáboviába. Télen zajló jégtáblák közé.

— Még csak meg sem hültem — mondja Kovács Ká-
rolyné. — Egyszer egy tutaj alá kerültem. Egy bátor ma-
tróz kimentett. A villamos alá is vetettem magam. Az
életmentő deszka, amely mást agyonlapít, engem tizenkét
méteren át görgetett a villamos előtt, a ruhám rongyok-
ban szakadt le rólam, de — éitem...

Nagyon halkán és ntgyon fáradtan mondja ezt dr.
Kovács Károlyné, aki versenyt futott a halállal.

— Csak egy kis állást szeretnék. Bármilyet, amiből,
ha a legszerényebben is, megélhetnek.

Elakad a hangja.

— Nagyon szeretnék élni.

Levelet mutat. Popescu tanárhoz ajánlják be ápoló-
nőnek.

— Nagyon jó ápolónő lennék. Én meg tudom érteni,
ha az emberek szenvednek. Én is sokszor voltam már
beteg.

Mutatja a csuklóját:

— Zsilett, gáz, méreg, villamos, vasut, viz...

Segítek neki: Revolver...

Mosolyog: Revolver nem. Attól félek.

Beszélgetés a pappal, aki imát írt az ujságírókról

Az Ország-Világ munkatársa felkereste Szabó Imre esperest, akinek most jelent meg „Nyitott ajtó” címmel 400 oldalas kötete, amelyben előadásait, prédikációit és ujságcikkeit adta ki. A könyvnek kétségtelenül egyik legérdekesebb fejezete az egyik néhány évvel ezelőtt megtartott prédikációjának az a része, amelyben az ujságírókért imádkozik a következőképen:

— Az ujságírónak a tisztelet és a dicsőség sokszor csak a halál után jár ki. A magyarságnak mindig voltak és vannak nagyszabásu ujságírói és szerkesztői ugy Magyarország, mint az utódállamokban. Imát mondunk értük, hogy szívünkben és tollukon a magyarság prófétái lelkiismerete szólaljon meg és ha tudjuk róluk, hogy Isten szent lelkének vezérlete alatt vannak, akkor a lelkük visszhangot zeng az ő szavukra, mikor népünk belső szabadságát, erkölcsi méltóságát, emberi küldetését s e küldetés tisztább meglátását papi és prófétai erővel szolgálja a magyar ujságírás. Imádkozunk értük, akik a sajtó lázas gépmunkájában vergődnek.

— Adj nekik, Istenünk, minden napon egy csendes percet, amikor meghallják a Te szavadat és kipihenhetik magukat...

— Nem ellenük imádkozunk, hogy: Uram, törd el a tollszárat kezükben, hanem értük imádkozunk: Uram, lángoldtasd fel szívükben és agyukban az igazság szeretetét és tisztaságát!

— Milyen alkalommal mondta el Nagytiszteletű Uram ezt az imát? — kérdeztük Szabót.

— Nem akarom most a régi dolgokat felkavarni — mondja az esperes — az aktualitás kérdését talán hagyjuk. Támadtak akkor többféle ujságírókat.

— Ugy éreztem, hogy igazságtalanul. Akkor mondtam el ezt a prédikációmát is, aminek a vége ez a fohász az ujságírókért.

Szerettük volna még megkérdezni Szabó esperes urtól, hogyan szerette meg az ujságírókat, akiket bizony általában inkább szidni szokás és divat ujabban, de ő elhárított magától igen kedvesen minden további kérdést és az egész ügyről nem kívánt többet beszélni, mert ahogy mondja:

— a szeretetről felesleges beszélni...

Szerezzen be órát, arany- és ezüstárut

Csáky szakórás és ékszerésznél

Arad, Bdul Regele Ferdinand „Consum”-tag.

Elsőrendű saját műhely!

(Aranyat, ezüstöt magas áron vesz!)

Az „Ujságosfiu” Csoda a kávéházban

(TIMIȘOARA). Azért írom idézőjelben, hogy „ujságosfiu”, mert bizony nem mai gyerek már ez a derék kávéházi alkalmazott.

Nemcsak a gyermekiogait hullatta már el, hanem elhullatta ő már a *felölt* fogait is.

Nézem, vagy 55—60 éves lehet.

Furcsa egy „ujságosfiu” ez a kisöreg. Ő zsörtölődik folyton a *vendéggel*. Ő kéri mindig el a *vendégtől* a lapokat s örök rejtély előttem, hogy *hová* viszi, *kinek* viszi őket.

Én eddig még csak láttam, *hogyan veszi el* az ujságot, de azt még sohasem, *mikor odaadja*.

— Meddig teccik még azt az ujságot olvasni, — sürgeti zsörtölődve, szemrehányó arccal, szomorú hangon.

Ilyenkor ezerbarázdájú arcát még jobban összeráncolja. A vízszintes ráncok sorfalát négy-öt függőleges ránc bontja meg. És roszszalóan csóválja a fejét. Ingatja jobbra-balra: ej, ej...

Ma csoda történt a kávéházban.

Egymásra néztek a vendégek. Ismerősök és ismeretlenek: igaz lehet ez? Jól látnak? Nem érzéki csalódás csupán? Nem csal a szemünk?

Az történt ugyanis, hogy az „ujságosfiu”, — az összes napilapokat a hóna alá pakkolta és akár hiszik, akár nem, széles gesztussal lerakta egy ur asztalára, aki elpirolt. (Talán a nem várt figyelemtől?)

Hát ez nem lehet, — néztek egymásra a vendégek. Itt csak valami tévedés lehet! Hogy a kisöreg hozza és nem viszi a lapokat!

Megkérdeztem tőle, hogy mi az? Mi történt? Miért adta oda, szokásától eltérően olyan buzgón az összes lapokat. És hogy az az ur miért jöhetett zavarba?

— No mért? — kérdeztem.

— No miért? — kérdezett vissza kacsintva. Odahajóit a fülemhez bizalmaskodva. „Férfi szólt a férfihez” most, mikor ezt sugta:

— *Azért adtam ora az ipsének a lapokat, mert mindenikben benne van, hogy elitették tegnap család miatt a törvénszéken.*

HIRLAD

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D,

Str. Meșianu 1. — Tel. 97.

**Magyar elterjedtségénél
fogva a legcredményesebb hirdetési orgánus.**

— Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha lap társaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével.

Türhetetlen!

Áruházi lányok és segédek a rulettkerék körül!

(BUCUREȘTI). Az Ország-Világ hasábjain csak nemrégiben mutattunk rá arra a fantasztikus, semmi akadályt nem ismerő minden aljas eszközt igénybevevő manchinációra, amivel a kártya-gengszterek dolgoznak.

Kértük a belügyminisztert;

fojtta meg ezt az elpusztíthatatlannak látszó leg sötétebb alvilági szervezkedést, amely könnyen befolyásolható, gyenge idegzetű emberek egzisztenciáját rombolja szét és tisztességtelen munkájával a mai nehéz időkben is valósággal habzsolja a profitot.

Cikkünk megjelenése óta hetek teltek el, de nem értesültünk arról, hogy az illetékes hatóságok milyen lépéseket tettek az irányban, hogy a gengszterek garázdálkodása egyszer és mindenkorra megszűnjön.

Napról-napra futnak be bucurești-i szerkesztőségünkbe olyan adatok, amelyek szerint ezek a kártyagengszterek mind vakmerőbben folytatják kisdéd játékaikat — és teszik tönkre áldozataikat.

Mi a magunk részéről gyűjtjük ezeket az adatokat. Fel van jegyezve nálunk minden egyes kártya és rulettvezér neve és címe, hogy kellő időben a hatóságok rendelkezésére bocsájthassuk a „diszes” névsort.

De addig is: nem türhetjük én nem nézhetjük csukott szemmel azt, hogy

ujabban még a polgárságnak abból a rétegeiből is szedi áldozatait a titkos rulett, amely réteg számára már egy kis összeg is veszteség is súlyos tragédia.

Kis egzisztenciájú emberekről van szó: szerény jövedelmű köruti kerekedősegekről, óhbérért dolgozó áruházi lányokról, akiket küniönböző fantasztikus mesékkel, a gyors meggazdagodás délibábes ígéretével csábítanak fel a rulettbarlangba a jól fizetett slepperek.

A slepperek állás nélküli segédek. Egy ilyen sleppere! módunkban beszélni az egyik büfében.

Fantasztikus mesével próbált bennünket megkönyezni, hogy kövessük őt a rulettklubba. Biztos és eredményes szisztémák titkait fejtegette előttünk, amivel csak nyerni lehet.

Mikor felfedtük kilétünket és diszkréció! fogadtunk neki, elmesélte, hogy kb. huszan vannak slepperek, akik

kimondottan kispénzü játékosokra vadásznak.

Ha valakit egy százalékkal látnak fizetni a büffében, az már anyag a számukra. Igyekeznek megkönyékezni és elhitetni vele, hogy a százból ezret lehet csinálni.

„A palit” csak egyszer kell felhívni a ruletthez és akár nyer, akár veszít, nem tud kimaradni többé. Szügerálja a bűvös kerék és minél többet veszít, annál inkább hisz a szisztémákban.

Ennek a sleppernek az előadásából tudtuk meg azt is, hogy

gyakoriatk a botrányok is a fentemlített helyeken.

A szegény áruházi lány, miután 1000 leies havifizetését elvesztette, nem tud belenyugodni a történetkebe és viszszaköveteli a pénzt.

Áruházi lányok, segédek, a tiltott rulettkerék körül! Nem tudunk megfelelő jelzőket találni erre a gazságra! Csak egy szó jön a tollunkra:

Türhetetlen!

Kérjük a hatóságokat, hogy a megszokott eréllyel vegyék kézbe azt az ügyet és akadályozzák meg a rejtett kártya- és rulettgengszterek további rablóhadjáratait!

— *Mi lesz a választások során elhangzott ígéretekkel?*

Kohn gazdag fakereskedő volt és szombaton, mikor felhívták a tórához, hogy megidútságbam egy vagon fáty ajánlott fel az izraelita árvaháznak.

Miközben az előimádkozó énekelve és vontatottan hangosan mondta, hogy Kohn Samu egy vagon fát snoderol, Kohnnak keresztülfutott az agyán, hogy ez egy kicsit mégis csak sok lesz, ennélfogva, mikor az előimádkozó nagy lassan a bejelentés végére ért, jobb mutatóujját felemelve hirtelen rávágta:

— Ab erdő.

— *Hogyan készül egyes cukrászdákban a hamisítatlan, friss tea-vajból készült cukrászsütemény?*

Kohnné beteg, elmegy az orvoshoz és azzal jön haza, hogy az orvos tengeri levegőt ajánlott neki.

Kohn megvakarja a fejét, hátszik, hogy súlyos gondokat okoz neki ez a kérdés, de aztán hirtelen felugrik és így kiált fel:

— Megvan!

— Mi van meg?

— A tengeri levegő. Veszünk egy heringet és beletesszük a ventilátorba.

Legolesóbban vásárolhat a

Comisio-ban
„Dacla“ kávéházmellett

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak

— Van egy kis szállodánk a vasuti állomás környékén. A tulajdonos a napokban a következőképen dicsérte hoteljét egyik kollégánk előtt: „Ebben a szállodában délután is el lehet tölteni egy kellemős éjszakát”.

— Egy ismert timisoarai bankigazgatóról mindenki tudja, hogy szerelmes természetű ember, de a szerelemre nem szeret sokat költeni, tehát a barátnője is kénytelen kevéssel beérni. A inap történt a Palace kávéház terraszán. Két ismert ur ült az egyik asztalnál, amikor egyszerre csak arra megy egy hölgy. — *Ki ez?* — kérdi az egyik. — Ez X bankigazgató barátnője, — hangzott a válasz. — Még mindig ez a barátnője? — faggatja tovább egyik a másikat. — *Hogyne Alte Liebe kostet nichts.*

— Róna Dezsőék tehetséges tanítványának, Pop Mariannának, nagy sikere volt Oradeán. Minden protekció nélkül, kizárólag a tehetsége révén valósággal belopta magát egy közönség, mint a direktió szeretetébe. Remekelt. A direktió előadás végén azonnal le szerződtette a szimpatikus aradmegyei urilányt, akivel határozottan nyert Ardeal színésztársadalma.

— Sokat beszélnek Arad-on egy kínos ékszerzálogosítási ügyről. Egyelőre kilátástalanok az egyezkedési tárgyalások s ezért valószínű, hogy perre kerül a sor.

— Oradeán egy kitünő zsidó kapacitás lányát egy keresztény ur vette el. A boldog após most uton-utfélen büszkén mondja: Faj van a vejemen.

— A Hellasban két ismert uriaszony diskurál Raffy Adám könyvéről. — Most kezdem olvasni, — mondja az egyik — az eleje nagyon jó. — Az eleje, — mondja a másik — ott még nem tartok.

— A szintársulat egyik galambszivü tagja mesélte nekünk a következő jóizü történetet, melynek hitelességéért vállalta a felelősséget. — Kozma a napokban találkozott Inkével a Dáciában. Hallottad, — mondta Inke — Szegeden érdekes ujitást vezettek be a színházban. A nézőtérre mikrofónt szereltek és felvonásközben a közönség soraiból bárki bemonthatja a mikrofónba a darabról a véleményét és a színház igazgatója ugyancsak mikrofónon keresztül rögtön válaszol a közönségnek. — Szép, szép, — feleli Kozma, — de nálad például ezt nem lehetne megcsinálni. — Miért — kérdi Inke. — Mert, ha nálad a közönség hangosan megmondhatná a véleményét, az közszemérem elleni kihágás lenne.

— Kubicek timisoarai bankvezér találkozik a napokban a Lloyd korzón a szókimondásáról közismert nagyiparossal. — Hová, háová, direktor ur — kérdi a nagyiparos. — Idemegyek a közelbe, — feleli Kubicek — randevum van egy barátommal. Megenedné, hogy én is odajöjsek? — Hogyne, kérem. De, ha szabad megkérdeznem: miért

akar odajönni? — Látni szeretnék egy embert, aki magának barátja.
— Az oradeai Ujságíró-Klubban a héten összeveszett két hölgy a játék hevében és az egyik azt mondta a másiknak: Vén satrafa! — Ugy?! — fortyant fel a másik — te mondd nekem, hogy vén satrafa, hát hány éves vagy te? — Negyven. — Na és én negyvenegy, az az egy év az is valami? — De mennyire valami. Ha kutyák volnánk, az anyám lehetnél.

— Gábor Mara, a közkedvelt szubrett sétál a napokban a Mureşparton. Véletlenül találkozik egy kellemetlen hódolójával, aki így szól kózzá: — Kedves Mara, örülök, hogy találkoztunk, jöjjön, sétáljunk egyszer végig a Mureşparton. — Hogyne — mondta Gábor Mara — majd bolond leszek gyalog menni egészen Szegedig.

A szerkesztő írja:

Tacskó és vidéke

(ARAD) Hosszabb-rövidebb idő alatt mindenfajta szakirodalomban ki szokott alakulni egy, csak a beavatott szakemberek számára érthető „szlenj”, amelyet, ha más, szakmán kívül álló olvas, vagy egyáltalában nem ért, vagy groteszknek, sőt egyenesen nevetségesnek fog találni.

Véletlenül a kezünkbe akadt egy kutyaszaklap. Onnan tallóztuk ki az a vibbiakat:

Van a lapban egy afféle „Intim Pista”-rovat. A címe: Kutyakorzó. Ebben „Airedale elegancia” alcim alatt a következőket olvassuk:

„Körülbelül most tudunk véleményt alkotni Hatway Democrat (Ch. Stockfield Aristocrat fia) fedezőkan értékéről. Megállapítható, hogy kiváló örökítő volt, leszármazói közül sokan fényes sikerrel szerepeltek. Nagyszerű véret a hozai „airedale” tenésztés is igénybevette”.

Egy másik „Bernát-hegyi beszéd” alcim alatt a cikkíró Barryról, a legendás hírű Szent Bernát-hegyen működött kutyáról ír, aki negyven ember életét mentette meg. A cikkíró elragadtatásában azután, hogy Barry érdemeit gasztalja, a következőket írja:

„Vajjon mi lett volna belőled, ha embernek születesz? Talán egy Szent Vince Ház, kegyesrend és kolostor alapítója...”

Egészen másfajta érdemei vannak viszont a „Kommandor Kommentár” alcim alatt tárgyalt Famos von Rosenhain-nak, amely „75 cm. magas, pompás állat, archaikus megjelenésével, soha fésülve vagy keféltve nem volt. Három évvel ezelőtt siralmas állapotban került mostani gazdája, Böhne asszony tulajdonába”.

Szegény Famos von Rosenhain, vajjon mi'yen lehetett az a siralmas állapot, ha ez a mostani, amikor még mindig nem ismeri a fésült és a kefét, már jobb...

A „kuvasz krónikában” a cikkíró tiltakozik az ellen, hogy a kuvaszból cseh kutyát csináljanak. Kép is van a rovatban. Egy drótszőrű foxi. Alatta az aláírásból megtudjuk, hogy Kraudi Lajos kanja az illető, győztes volt különben valahol, a neve pedig Cserkész krakéler. Eddig nem is tudtuk, hogy a cserkészek között krakélerék is vannak.

A cikkből még azt is megtudjuk, hogy egy András-házi Zsuzsi nevű, cluj-i származású hölgy 15 dollárt és ezüst tiszteletdíjat nyert New-Yorkban. Ez a „Puli pletyka” rovatban áll, lévén Zsuzsika — „puliszuka”..

BÉLYEGGYŰJTÉS

A ZEFIB-blokkok tul vannak jegyezve

A legutóbbi esztendőök egyik legnagyobb szenzációja kétségtelenül a ZEFIB-blokk, amely 1937 szeptember 12-én, az országos bélyegkiállítás megnyitásának napján jelenik meg.

Mint a szövetség könyvatosai és hivatalos szaklapja már megírta, a különleges blokknak kettős célja van: egyrészt az, hogy anyagiilag lehetővé tegye a nagyszabásúnak ígérkező beográdi kiállítás megvalósítását, másrészt pedig, hogy az általános filatélia érdekeit szolgálja. Pédányszám egyes jelentések szerint 80.000, újabb forrásokból származó hiradások szerint 100.000 darab. Ara 15 dinár, ebből 6.50 dinár a felár, amelyet a szövetség javára fordítanak.

A blokkgyűjtés ujabban óriási fejlődést mutat és nem tulozunk, ha azt állitjuk, hogy valóságos divat lett a filatelisták körében. Nagy hátránya a blokkrendszernek az, hogy az egyes póstaigazgatóságok csak kis mennyiségeket nyomtatnak és ezáltal a nem kívánatos spekulációt segítik. Az egyetlen kivétel a csehszlovák póstaigazgatóság, mert az ősz folyamán megjelenő pozsonyi blokkokból annyit nyomtat, mint amennyit a kereskedők és a gyűjtők igényelnek.

A szeptemberben forgalomba kerülő ZEFIB-blokk a legkedvezőbb körülmények között startol és ez az oka annak az óriási érdeklődésnek, amely a múlt hónapban kezdődött és azóta állandóan fokozódik. A nyilvánosságra hozott adatok szerinta belföldi egyesületek elővételeben 30.000 blokkot vásárolhatnak, ugyanannyi jut a kereskedőknek, míg a másik része a külföldi érdeklődőknek jut. Ez a terv látszólag mindenkit kielégít, azonban a szövetséghez tartozó egyesületek listáinak beérkezése után kiderült, hogy a szövetségnek a taglétszáma ezerről ezeröttszázra emelkedett. Az elosztó bizottság annak idején ezer tagot tartott nyilván és így harminc példányban maxszimálta az egyes szervezett tagok által igényelhető mennyiséget. A 30.000 blokkot június elején már lényegesen tuljegyezték. Ugyancsak tuljegyezték a kereskedőknek fenntartott készleteket is. Mivel a külföld érdeklődését is módfelett felkeltette a ZEFIB-blokk, jelenleg az a helyzet áll elő, hogy a gyűjtők, de különösen a kereskedők minden lehető és lehetetlen eszköz igénybevételével tesznek kísérletet arra, hogy ujab és ujab mennyiségekhez jussanak. A kereskedők nagy része a leg-egyszerűbb módot használta fel: a klubokhoz és a magányosokhoz fordult és egy-két dináros felárral próbált a blokkokhoz jutni.

Május elsején a szövetség hivatalos lapjában nagy feltűnést keltő hirdetés jelent meg. Az egyik beográdi bélyegkereskedő felhivta a filatelisták figyelmét arra, hogy husz dináros árban minden blokkmennyiséget megvásárol. Ez a közlemény a tényleges helyzetről nem informált bélyeggyűjtők táborában természetesen meglepetést keltett és nagy zavart okozott, mert a tagok valósággal megrohanták egyesületeiket, ahol a részükre előjegyzet mennyiség felemelését kérték. A legtöbb egyesület azonban ekkor már beküldte a listákat és gy nem

elégíthette ki tagjainak kérését. Természetes, hogy a többi kereskedő sem maradt tétlenül és sorban verték fel a blokk árát, amelynek az „árfolyama” 23—25 dinár között mozog. A kereskedők természetesen tisztában vannak azzal, hogy a legtöbb egyesületnek nincs megfelelő pénzforrása és így az egész akciót finanszírozni is hajlandók. Azok a szerencsések tehát, akik nagyobb mennyiséget biztosítottak maguknak, igen jól járhatnak, de szépen kereshetnek a gyűjtők is, mert ha a 30 blokkból csak 25-öt adnak át a kereskedőknek, minden befektetés nélkül 250 dinárt kersnek. Az eddigi jelekből ítélve valószínű, hogy a spekuláció június végéig 28—30 diárra veri fel a blokk árfolyamát.

Látszólag az a helyzet, hogy a blokkokon nemcsak a belföldi kereskedők, hanem a gyűjtők is tekintélyes összeget fognak keresni. Természetesen csak látszólag, mert valójában az óriási felárat a gyűjtők fogják megfizetni. Jugoszláviában rohamosan fejlődik a filatélia. A szervezetlen és „titkos” gyűjtőkkel együtt ma az országban hozzávetőlegesen 50.000 filatelista van, akik valamennyien gyűjtik Jugoszlávia bélyegeit. Kétségtelen, hogy a százezer blokk legnagyobb része néhány tőkeerős kereskedő birtokába jut és ezek később tetszésük szerint emelhetik az árakat.

A spekulációt a szövetségnek minden rendelkezésére álló eszközzel le kell törni. Erre pedig csak egyetlen lehetőség van: ha a vezetők eljárnak a blokk példányszámának emelése érdekében. Amennyiben ezt az elgondolást a filatelista szövetség magáévá teszi és sikerül keresztülvinnie a példányszám kétszeresére vagy háromszorosára való felemelését, minden igényt ki tud elégíteni és ez természetesen véget vethet az állandó spekulációnak is. A példányszámemelés azonban nemcsak a spekulációt szünteti meg, hanem a szövetség jövedelmét is kétszeresére vagy háromszorosára szaporítja és így az egész új lehetőségek nyílnak a fejlődő jugoszláv filatélia számára. Szakkörökben az a nézet alakult ki, hogy 15 dináros árban 200.000 blokkot könnyen el lehet helyezni, a kívánt változás mindenütt közmegelegedést váltana ki.

Óriási izgalmak között indult el földítő útjára a „Daposta” bélyegblokk

A danzigi filatelista ünnepek és a bélyegkiállítás alkalmából, mint ismeretes, Danzig szabad város postája speciális, ungynevezett „DAPOSTA” blokkot adott ki. Két blokk jelent meg, az egyik 50+50 Pfennig sötétzöld, a másik ugyancsak 50+50 Pfennig sötétkék (légipóstabélyeg).

A kereskedők és gyűjtők körében már hónapokkal előbb nagy izgalmat váltott ki a hír, hogy a blokkok példányszáma nem fogja meghaladni a százezer sorozatot és így a spekuláció teljes erejével rájuküdt erre a rendkívül érdekes ujdonságra. A kikötőváros nagyobb lapjai hasábos cikkeket irtak a DAPOSTA-blokkal kapcsolatos minden eseményről és gy nemcsak a gyűjtők, hanem a laikusok érdeklődését is felkeltették az ujdonság iránt, amelyet a megjelenés előtt hetekkel ugyszólván az utolsó darabig felárral jegyeztek le. Az újságokban

hangzatos hirdetések jelentek meg, amelyekben sokszoros felárat kínáltak a blokkokért és a külföldi kereskedők megbizottai május végén már hiába próbálkoztak blokkszerzéssel.

Ilyen körülmények között érkezett el június 6-ika, a kiállítás megnyitásának napja. A gyűjtők, üzérek és laikusok sokezernyi tömege a kiállítási helyiségek felé vezető utakat teljesen elzárták és sokan már éjjel után sorba álltak, hogy a póstán névértékben vásárolhassanak ujdonságokat. A DAPOSTA palota előtt tumultuózus jelenetek játszódtak le, az órák óta ácsorgó emberek végül is türelmüket vesztve, mindent legázolva, végső rohamra indultak a pósthivatal ellen, amelynek korlátjait letörték, később már egymást ütlegelve próbálták a salter elé jutni.

A gyűjtőket főleg néhány üzér keserítette el, akik a sorban várakozó filatelistáknak öt-tízszeres felárban kínálták a blokkokat. Néhány mindenre elszánt filatelista végül is „helyének kockáztatásával” kirohant a sorból és két üzért véresre vert. Erre a többi üzérek természetesen sietve elmenekültek a helyszínről, ahol néhány perc múlva riadóautókon nagyobb számú rendőrség jelent meg, amely félóra alatt helyreállította a rendet. Amikor azonban a kiállítási épület előtt levő teret ki akarták üríteni, a mindenre elszánt gyűjtőtömeg megtagadta az engedelmességet a rendőrségnek, amely végül is kénytelen volt tűzoltóságot igénybe venni.

A tűzoltók két hatalmas gőzfecskendővel vonultak ki a helyszínre és a filatelisták vad futásban kerestek menedéket a víztömegek előtt. A kínos események után a DAPOSTA rendezősége azonnal összeült és a pósthivatalt még június 6-ról 7-ikére virradó éjjel teljesen átalakította, a salter előtt baskorlatokat emellett, másnap pedig már egy század „schupo” gondoskodott a rend fenntartásáról. Június 7-ikén és 8-ikán így már sikerült is a rendet megőrizni és azok a szerencsések, akiknek volt türelmük újra éjjeltájban sorbaállni a kiállítási épület előtt, néhány blokkhoz jutottak, természetesen névértékben.

Az üzérek 7-ikén és 8-ikán is hangosan kínálták portékájukat és nagyon sok filatelista, mire a salter elé ért, borsos feláron már gondoskodott szükségletéről.

A danzigi főpósthivatalhoz közelálló körökből nyert értesülés szerint, a lejátszódtott kínos események miatt a szabad város a jövőben tartózkodni fog hasonló spekulációs bélyegujdonságok kibocsátásától.

S—

H I R E K

FELEMELTEK A ZEFIB BLOKK PÉLDANYSZAMAT. Beográdból jelentik: A póstaügyi minisztérium elhatározta, hogy a terbe vett 100000 ZEFIB blokk helyett 150000 blokkot ad ki. A rendelkezés általános megalégedést keltett.

MEGJELENT A KISANTANT BÉLYEG. A pósta által többször jelzett ugynevezett kisantant bélyegsorozat július 1-én az ország minden pósthivatalában forgalomba került. Az ujdonság, amellyel legközelebbi számunkban részletesen foglalkozunk 2 értékből áll: 10 lei kékszőld, 7.50 lei szürkékék.

A BRIT KORONAZÁSI UJDONSÁGOKKAL kapcsolatosan Rhodézidből „riasztó” hírek érkeztek. A jelentések szerint a nagyobb londoni kereskedők afrikai megbizottjai az összes koronázási ujdonságo-

kat összevásárolták. Eggyelőre természetesen még nem lehet tudni, hogy ez a hír tényleg igaz-e, vagy pedig csak az üzérek rekláma az árcik emelése céljából.

KORLATOZTAK A BÉLYEGKERESKEDELMET TÖRÖHORSZAG-BAN. Ankarából jelentik: A pénzügyminisztérium a bélyegek kivitelét, illetve behozatalát speciális rendelkezésekhez kötötte, ami azt jelenti, hogy a bélyegkereskedelem Törökországban megbénult. A kereskedők az előjegyzett újdonságokat egyelőre nem is tudják szállítani. A rendelkezésre a török kereskedők szerint semmi ok sem volt és így minden remény meg van arra, hogy illetékes helyen sikerül az intézkedést hatályon kívül helyezettetni.

A **DUNAGŐZHAJÓZRSI BÉLYEGUJDONSÁG** egyik legérdekesebb ténye a hajópósta, amely csak rövid időn keresztül van érvényben. Az egészségügyiők nagy tömegekben adtak fel leveleket hajópóstával. Jugoszláviába is több ilyen levél érkezett a „Schönbrunn” és „Johann Strauss” gőzösökön levő póstahivatalok útján. A speciális bélyegzőn a Dunagőzhajózási társaság zászlója látható (1837—1937 D.D.S.G. szöveggel, középen horgonnyal) mellette köralaku bélyegző „Schiffspost és hajónév” megjelöléssel. A hajópóstával és légi uton továbbított levelek 4—5 nap alatt érkeznek Jugoszláviába.

TÖBB KÜLÖNLEGES BLOKKOT AD KI AZ OSZTRAH PÓSTA? Bécsből jelentik: Az osztrák posta filatelista körökben elterjedt hírek szerint ebben az évben több speciális blokkot szándékozik kiadni. Hivatalos helyen ezeket a híreket egyelőre cáfolják.

ISLAND. A Dániához tartozó sziget is megünnepli X. Keresztély király uralkodói jubileumát. Ebből az alkalomból a reyjavíki posta-igazgatóság 10, 30 és 40 árnévértékű sorozatot ad ki 150.000 példányban. Ugyanakkor blokk is jelenik meg, amelyen 3 érték látható. A blokkból 55.000 darabot készítenek, eladási ára 2 dán korona. Filatelista körökben az a nézet alakult ki, hogy az islandi posta az ottani kereskedők nyomására határozta el magát a spekulációs blokk kibocsájtásra.

Újdonságjelentés

Fiinország (Suomi) Mannerheim finn tábornok és nemzeti hős hetvenedik születésnapja alkalmából a finn posta bélyegeket adott ki:

2 márkkaa ultramarín (Mannerheim).

Franciaország (France). A mult heti számunkban jelzett francia művész-sorozat egy másik darabja Rodint ábrázolja.

Hollandia (Nederland). Junius 1-én ugynevezett „nyári” jótékony-sor jelent meg, amelynek egyes értékein neves Hollandus tudósok láthatók:

1¹/₂+1¹/₂ cent olivbarna

5 +3 cent zöld

6 +4 cent sötétlila

12¹/₂+3¹/₂ cent kék

Spanyolország (Salamanca). Katolikus Izabella képével ellátott sorozat további értékei megjelentek:

20 Cent lila

40 Cent lilavörös

60 Cent sárga

— Miért nem lehetett a liberálisoknak lökéletesen megvalósítani a párt programot?

Kohné néhány napra leutazott a mamája látogatására Paksra, ahonnan a következő levelet irt férjének:

Kedves Samu
jól érzem magam, de pénzem elfogyott, küldj postafordultával 5000 leit. Csókol

Rózád.

A levél vétele után Kohn a következő levelet irta:

Kedves Róza,
örülök, hogy jól vagy, a kért 500 leit postán küldöm. Csókol
Samud.

U. i. Még csak arra akarlak figyelmeztetni, hogy az ötszázás számot két nullával kell írni.

— Mi történik, ha a sok kormányígéretből egy sem valósul meg?
A hittantánító felszólítja Móríckát:

— Mondd meg, Mórícka, mi történik akkor, ha a tizparancsolatból egyet megszegünk?

Mórícka habozás nélkül feleli:

— Marad kilenc.

Ardeal és Banat legelterjedtebb magyar napilapja a

Temesvári Hírlap

megjelenik naponta, vasárnap
kivételeivel, a déli órákban

Ön is fizessen elő a legjobb, legolcsóbb és legnívósabb magyar bélyegszaklapra. A LÉGRÁDI Dezső szerkesztésében megjelenő

BÉLYEGGYÜJTŐK LAPJA

önt mindenről tájékoztatja. Kedvezményes előfizetési ár 180 lei, amely használatlan bélyegben is beküldhető a lap kiadóhivatalának címére: Budapest, VIII., Pál-uca 6—8, I. 21. Mutatványszámot 16 lei használatlan bélyeg ellenében küldünk.

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

Bélyeggyűjteményt,

tömegeblyeget veszek. Ajánlatokat továbbít
az Ország-Világ kiadóhivatala

In „Caz de negăsiire” Oficialul postal
local este rugat a inapoi la revista:
ADM. ORSZÁG-VILÁG ARAD

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. 0000000

BÉLYEGZŐKÉZ

olcsón, jól és
azonnal készít

STAMPA

bélyegzőgyár. Arad,
Str. Eminescu No. 12

Irógépek eladása, számológépek, tőtőtollak javi-
tása. Az ország legrégebb, legjelentősebb szaküzlete

SZEGFU

Arad, Strada Bratianu No. 7. — Telefon 111.

Hol fordíttassa okmányait?

Mitra I. Sándor-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző,
htvatásos **FORDITÓ**, fordításokat eszközöl felelősség
mellett a következő nyelvekből: **Román, magyar,**
német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz,
latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. —
Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. **Csanádi Bank-palo-
ta.** Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek ré-
szére jutányos díjazás mellett. **Szegényeknek, munka-
nélkülieknek kedvezményt nyújt.**

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7 ig.